

Chương trình “Australia hỗ trợ cải cách kinh tế Việt Nam”

ĐIỀU KHOẢN THAM CHIẾU

Chuyên gia tư vấn thực hiện soạn thảo báo cáo tổng hợp và sổ tay cung cấp thông tin thị trường nông sản xuất khẩu

1. Giới thiệu về Chương trình

Chương trình “Australia hỗ trợ cải cách kinh tế Việt Nam” (Chương trình Aus4Reform) nhằm hỗ trợ các cơ quan Việt Nam thúc đẩy năng suất lao động và năng lực cạnh tranh tại Việt Nam. Chương trình hỗ trợ việc xây dựng các chính sách, pháp luật, thể chế có chất lượng thông qua tham vấn, truyền thông và củng cố các cơ sở bằng chứng cho các chính sách kinh tế trên cơ sở học tập kinh nghiệm quốc tế, đặc biệt là kinh nghiệm của Ôt-xtrây-li-a.

Các kết quả dự kiến của Chương trình (vào cuối năm 2020) bao gồm:

- Tạo môi trường kinh doanh thuận lợi và công bằng hơn, hướng tới mục tiêu có ít nhất một triệu doanh nghiệp tư nhân vào năm 2020;
- Hình thành và phát triển các thị trường sản phẩm và thị trường các nhân tố sản xuất mang tính cạnh tranh và minh bạch hơn;
- Xây dựng hệ thống thể chế, luật pháp về cạnh tranh công bằng và mạnh hơn, kiểm soát có hiệu quả độc quyền, thống lĩnh trong kinh doanh;
- Đẩy nhanh tái cơ cấu nông thôn, hướng tới mục tiêu nâng cao năng suất lao động ở khu vực nông thôn
- Thúc đẩy trao quyền kinh tế cho phụ nữ, giảm khoảng cách về giới trong năng suất lao động và đẩy nhanh tốc độ tăng trưởng năng suất.

Chương trình gồm 5 cấu phần, bao gồm:

Cấu phần 1: Hoàn thiện khung khổ pháp luật về môi trường kinh doanh, hình thành và phát triển đồng bộ thị trường các nhân tố sản xuất

Cấu phần 2: Tăng cường các thể chế cạnh tranh và bảo vệ người tiêu dùng

Cấu phần 3: Tạo điều kiện thuận lợi cho tái cơ cấu nông thôn và tăng khả năng cạnh tranh của các yếu tố thị trường

Cấu phần 4: Tăng cường tiếng nói của doanh nghiệp trong giám sát thực hiện quá trình tái cơ cấu kinh tế

Cấu phần 5: Quỹ linh hoạt nhằm giải quyết các vấn đề phát sinh liên quan tới năng lực cạnh tranh.

Bộ Kế hoạch và Đầu tư (Viện Nghiên cứu quản lý kinh tế Trung ương) là cơ quan chủ quản, điều phối Chương trình. Các cơ quan phối hợp thực hiện Chương trình gồm: Bộ Công thương (Cục Quản lý cạnh tranh); Bộ Nông nghiệp và Phát triển nông thôn (Viện Chính sách và Chiến lược phát triển nông nghiệp nông thôn), Phòng Thương mại và Công nghiệp Việt Nam, Ban Kinh tế Trung ương, Ủy ban Kinh tế Quốc hội và một số địa phương.

2. Mục tiêu của nhiệm vụ tư vấn và phương pháp thực hiện

2.1 Bối cảnh

Từ đầu năm 2020, đại dịch Covid-19 bùng phát và lan rộng đã tác động tiêu cực đến kinh tế - xã hội toàn cầu. Để giảm sự lây lan của Covid-19, nhiều quốc gia đã áp dụng biện pháp giãn cách xã hội, phong tỏa thành phố/đóng cửa biên giới đã gây ra tình trạng gián đoạn các chuỗi cung ứng toàn cầu, hạn chế thương mại, du lịch và đầu tư. Tình trạng này có tác động sâu rộng tới nhiều nền kinh tế và khiến cho nền kinh tế toàn cầu bước vào suy thoái.

Trong ngắn hạn, đại dịch Covid-19 đã ảnh hưởng tới cả cung và cầu khiến cho kim ngạch xuất khẩu nông sản sụt giảm. Trong trung và dài hạn, đại dịch Covid sẽ có ảnh hưởng đến các mô hình sản xuất, thương mại và tiêu dùng; thay đổi hành vi và xu hướng tiêu dùng; định hình lại các chuỗi cung ứng.¹ Trước bối cảnh đại dịch còn diễn biến phức tạp, thương mại nông sản toàn cầu sẽ được định hình ở trạng thái “bình thường mới”. Điều này có nghĩa là bên cạnh những khó khăn, đại dịch cũng mở ra cơ hội cho các quốc gia nếu có được các chiến lược và chính sách thích ứng phù hợp. Để tận dụng được cơ hội này, ngành nông nghiệp cần đẩy mạnh hơn tái cơ cấu sản xuất, thị trường; đổi mới sáng tạo, chuyển đổi tích cực chuỗi cung ứng, logistics; tăng cường ứng dụng khoa học công nghệ và đổi mới phương thức sản xuất, mô hình kinh doanh.

Nhằm cung cấp thông tin cập nhật cũng như kịp thời dự báo tình hình, triển vọng thị trường xuất khẩu của nông sản trong thời gian tới, hỗ trợ hiệp hội ngành hàng, doanh nghiệp định hướng hoạt động sản xuất kinh doanh và các cơ quan quản lý nhà nước trong công tác hoạch định chiến lược, chính sách thương mại nông sản thích ứng với nhu cầu thị trường trong trạng thái bình thường mới của đại dịch Covid 19, Viện Chính sách và chiến lược PTNNNT (IPSARD) đề xuất tổ chức Hội nghị triển vọng thị trường nông sản trong bối cảnh đại dịch Covid 19. Hội nghị sẽ là nơi gặp gỡ chia sẻ kinh nghiệm thông tin giữa các nhà phân tích, hoạch định chính sách, các chuyên gia ngành hàng nông sản, thương mại nông sản, đại diện của các hiệp hội ngành hàng và các doanh nghiệp xuất khẩu, từ đó giúp các doanh nghiệp và hiệp hội ngành hàng chủ động thay đổi trong sản xuất và xuất khẩu nhằm khai thác hiệu quả các cơ hội thị trường sau đại dịch.

Để chuẩn bị các thông tin nền cho hội nghị, IPSARD cần 03 chuyên gia để thực hiện các nhiệm vụ sau đây:

¹ OECD (2020); UNPD (2020); World Bank (2020)

1. Chuyên gia số 01: Thực hiện rà soát, phân tích, đánh giá và dự báo triển vọng tại 04 thị trường lớn nhất của nông sản Việt Nam gồm Mỹ, EU, Trung Quốc và Châu Á-Thái Bình Dương.

Mục tiêu

Cung cấp thông tin, cơ sở khoa học để xây dựng báo cáo tổng hợp về phân tích dự báo triển vọng xuất khẩu nông sản Việt Nam.

Phạm vi công việc/báo cáo

- Rà soát và phân tích những thay đổi tại 04 thị trường gồm Mỹ, EU (bao gồm EU27+ Vương quốc Anh), Trung Quốc và Châu Á-Thái Bình Dương (đặc biệt Hàn Quốc, Nhật Bản, Úc) trong và sau đại dịch, đặc biệt thay đổi về:

- + Chính sách thương mại nông sản
- + Cung cầu hàng nông sản nhập khẩu (giá trị, lượng và cơ cấu)
- + Khả năng cạnh tranh của nông sản Việt Nam

- Phân tích, đánh giá và dự báo triển vọng xuất khẩu cho các mặt hàng nông sản xuất khẩu chủ lực và các mặt hàng nông sản tiềm năng tại 04 thị trường trên;

- Xác định, đánh giá thị trường tiềm năng mới ở Bắc Mỹ, Châu Âu và Châu Á-Thái Bình Dương cho các mặt hàng nông sản xuất khẩu chủ lực;

- Đề xuất giải pháp cụ thể để đẩy mạnh xuất khẩu nông sản vào các thị trường hiện tại và tiếp cận thị trường mới ở Bắc Mỹ, Châu Âu và Châu Á-Thái Bình Dương.

- Tham gia các cuộc họp nhóm chuyên gia và hội thảo góp ý theo yêu cầu;

Các sản phẩm bàn giao

- 04 Báo cáo Phân tích và dự báo triển vọng xuất khẩu nông sản tại thị trường Mỹ, EU, Trung Quốc và Châu Á-Thái Bình Dương.

Yêu cầu đối với chuyên gia

- Có bằng thạc sĩ về kinh tế, nông nghiệp, phát triển nông thôn hoặc lĩnh vực khác tương đương;

- Có ít nhất 5 năm kinh nghiệm làm việc trong lĩnh vực nông nghiệp, trong đó có chuyên môn trong mảng thị trường ngành hàng nông sản là lợi thế;

- Sử dụng thành thạo các phần mềm ứng dụng Windows; Access, STATA...

2. Chuyên gia số 02: Thực hiện rà soát, phân tích và xác định các thị trường tiềm năng cho xuất khẩu nông sản Việt Nam.

Mục tiêu

Cung cấp thông tin, cơ sở khoa học để xây dựng báo cáo tổng hợp về phân tích dự báo triển vọng xuất khẩu nông sản Việt Nam.

Phạm vi công việc/báo cáo

- Thực hiện rà soát, phân tích và xác định các thị trường tiềm năng cho xuất khẩu nông sản Việt Nam ngoài các thị trường chủ lực hiện có. Sau đó, theo từng thị trường/nhóm thị trường tiến hành:

- + Phân tích, đánh giá và dự báo triển vọng xuất khẩu cho các mặt hàng nông sản xuất khẩu chủ lực và các mặt hàng nông sản tiềm năng khác.
 - + Dựa vào kết quả phân tích, đánh giá và dự báo, đề xuất giải pháp cụ thể để tiếp cận hiệu quả thị trường mới, từ đó thúc đẩy xuất khẩu cũng như đảm bảo hiệu quả của xuất khẩu nông sản Việt tại thị trường mới.
- Tham gia các cuộc họp nhóm chuyên gia và hội thảo góp ý theo yêu cầu;

Các sản phẩm bàn giao

- Báo cáo phân tích và xác định các thị trường tiềm năng cho xuất khẩu nông sản Việt Nam.

Yêu cầu đối với chuyên gia

- Có bằng thạc sĩ về kinh tế, nông nghiệp, phát triển nông thôn hoặc lĩnh vực khác tương đương;

- Có ít nhất 5 năm kinh nghiệm làm việc trong lĩnh vực nông nghiệp, trong đó có chuyên môn trong mảng thị trường ngành hàng nông sản là lợi thế;

- Sử dụng thành thạo các phần mềm ứng dụng Windows; Access, STATA...

Thời gian

Nhiệm vụ của chuyên gia dự kiến sẽ bắt đầu từ tháng 3/2022 và kết thúc vào tháng 7/2022.

Chỉ dẫn

Chuyên gia tư vấn sẽ chịu trách nhiệm với Giám đốc Chương trình. Văn phòng Hỗ trợ Chương trình Aus4Reform sẽ hỗ trợ chuyên gia tư vấn.

Phí chuyên gia được xác định theo kinh nghiệm và năng lực của chuyên gia theo Hướng dẫn của LHQ-EU về Chi phí địa phương trong Hợp tác phát triển với Việt Nam – bản cập nhật năm 2017.

Yêu cầu về nguồn lực

Nhiệm vụ này cần thực hiện với 18 ngày công chuyên gia.

03. Chuyên gia số 03: Soạn thảo báo cáo tổng hợp và sổ tay cung cấp thông tin thị trường nông sản xuất khẩu.

Mục tiêu

Tổng hợp cơ sở dữ liệu, cơ sở khoa học để xây dựng báo cáo tổng hợp phân tích và dự báo triển vọng thị trường xuất khẩu nông sản Việt Nam.

Phạm vi công việc/báo cáo

- Tổng hợp cơ sở dữ liệu, cơ sở khoa học về các thị trường xuất khẩu của nông sản Việt Nam;

- Xây dựng báo cáo tổng hợp về phân tích và dự báo triển vọng xuất khẩu nông sản Việt Nam, với phạm vi cần bao gồm nhưng không giới hạn các nội dung sau:

+ Rà soát thay đổi trong thương mại nông sản theo thị trường (Mỹ, EU gồm EU27+Anh, Trung Quốc và Châu Á-Thái Bình Dương) trong và sau đại dịch, đặc biệt những thay đổi trong chính sách thương mại nông sản, cung cầu nông sản nhập khẩu, khả năng cạnh tranh của nông sản Việt Nam.

+ Dự báo triển vọng xuất khẩu và xác định những thị trường mới tiềm năng cho các mặt hàng nông sản xuất khẩu chủ lực.

+ Đề xuất giải pháp cụ thể đẩy mạnh xuất khẩu nông sản vào các thị trường hiện có và tiếp cận thị trường mới nhằm đảm bảo hiệu quả xuất khẩu của nông sản Việt Nam.

- Xây dựng sổ tay cung cấp thông tin cập nhật về thị trường nông sản xuất khẩu.

- Tham gia các cuộc họp nhóm chuyên gia và hội thảo góp ý theo yêu cầu.

Các sản phẩm bàn giao

- Báo cáo tổng hợp Phân tích và dự báo triển vọng xuất khẩu nông sản Việt Nam.

- Sổ tay cung cấp thông tin cập nhật về thị trường nông sản xuất khẩu.

Yêu cầu đối với chuyên gia

- Có bằng thạc sĩ về kinh tế, nông nghiệp, phát triển nông thôn hoặc lĩnh vực khác tương đương;

- Có ít nhất 10 năm kinh nghiệm làm việc trong lĩnh vực nông nghiệp và phát triển nông thôn; đặc biệt chuyên môn về thị trường ngành hàng.

- Có kinh nghiệm thực hiện các dự án ODA và làm việc với nhà tài trợ;

Thời gian

Nhiệm vụ của chuyên gia dự kiến sẽ bắt đầu từ tháng 6/2022 và kết thúc vào tháng 9/2022.

Chỉ dẫn

Chuyên gia tư vấn sẽ chịu trách nhiệm với Giám đốc Chương trình. Văn phòng Hỗ trợ Chương trình Aus4Reform sẽ hỗ trợ chuyên gia tư vấn.

Phí chuyên gia được xác định theo kinh nghiệm và năng lực của chuyên gia theo Hướng dẫn của LHQ-EU về Chi phí địa phương trong Hợp tác phát triển với Việt Nam – bản cập nhật năm 2017.

Yêu cầu về nguồn lực

Nhiệm vụ này cần thực hiện với 15 ngày công chuyên gia, trong đó 10 ngày công chuyên gia thực hiện viết báo cáo tổng hợp và 05 ngày công chuyên gia soạn thảo sổ tay cung cấp thông tin.